

**Tomislav Petrović, dipl. ing. načelnik
Odjela ekološke i integrirane poljoprivrede
tomislav.petrovic@mps.hr
<http://www.mps.hr>
tel. 00385 (0)1 6106-373
fax: 00385 (0)1 6106-909**

UREDBA VIJEĆA (EZ-a) broj: 834/2007.
(ekološka proizvodnja i označavanje ekoloških
proizvoda i opoziv Uredbe (EEZ-a) br. 2092/91.)

UREDBA EUROPSKE KOMISIJE (EZ-a) broj:
889/2008. od 05.09.08.

UREDBA EUROPSKE KOMISIJE (EZ-a) broj:
967/2008. od 29.09.08.

UREDBA EUROPSKE KOMISIJE (EZ-a) broj:
1235/2008. od
08.12.08.

UREDBA EUROPSKE KOMISIJE (EZ) BROJ:
710/2009 od 05.08.2009.

1. Zakon o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekološki proizvoda (NN 139/10),
2. Pravilnik o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji (NN 25/11),
3. Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji (NN 39/11),
4. Pravilnik o stručnoj kontroli u ekološkoj proizvodnji (NN 68/11)

5. Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01, 10/07),
6. Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02,10/07),
7. Pravilnik o preradi pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN129/09),
8. Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje (NN 89/08).

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Odredbe ovoga Zakona odnose se na:

- žive ili ne prerađene poljoprivredne proizvode;
- prerađene poljoprivredne proizvode koji se koriste kao hrana;
- proizvode akvakulture;
- hranu za životinje;
- poljoprivredni reproduksijski materijal;
- kvasce koji se koriste za hranu i hranu za životinje.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

DEFINICIJE

- ekološka proizvodnja "je način proizvodnje, koji koristi postupke i metode u skladu s odredbama ovoga Zakona u svim fazama proizvodnje, pripreme i distribucije"
- subjekt u ekološkoj proizvodnji "fizička ili pravna osoba odgovorna za osiguranje provedbe odredbi Zakona unutar poslovanja kojim upravlja"
- biljna proizvodnja "proizvodnja poljoprivrednih kultura, uključujući sakupljanje samoniklog bilja i gljiva za komercijalne svrhe"
- uzgoj životinja "obuhvaća proizvodnju domaćih ili udomaćenih kopnenih životinja (uključujući kukce)"
- prijelazno razdoblje (konverzija) "razdoblje prijelaza iz neekološke u ekološku proizvodnju tijekom kojeg se primjenjuju odredbe o ekološkoj proizvodnji"

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

DEFINICIJE

- označavanje “podrazumijeva bilo koje riječi, podatke, trgovačke nazive, nazive robnih marki, slikovne prikaze ili simbole koji se odnose ili nalaze na bilo kojem pakiranju, dokumentu, obavijesti, etiketi, obruču ili privjesnici koju prate ili se odnose na ekološki proizvod”
- nadležno tijelo “središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove poljoprivrede i ribarstva te odgovorno za organizaciju službenih kontrola u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama Zakona”
- kontrolno tijelo “pravna osoba ovlaštena za provođenje stručne kontrole i certifikacije u području ekološke proizvodnje sukladno odredbama utvrđenim Zakonom”
- oznaka sukladnosti – znak ekološkog proizvoda (ekoznak) je potvrda usklađenosti s određenom skupinom standarda ili drugim normativnim dokumentima u obliku oznake

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

PROIZVODNJA NA GOSPODARSTVU

- ✓Proizvodna pravila za biljnu proizvodnju;
- ✓Proizvodna pravila u stočarstvu;
- ✓Proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi;
- ✓Proizvodna pravila za morske alge;
- ✓Proizvodi i tvari koje se koriste u proizvodnji;
- ✓Proizvodnja prerađene hrane i hrane za životinje;
- ✓Prijelazno razdoblje (konverzija).

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Proizvodna pravila za biljnu proizvodnju

- a) **primjenjuje postupke pripreme i obrade tla koje omogućuju održavanje ili povećanje organske tvari u tlu, stabilnost, bioraznolikost te sprječava zbijenost i eroziju tla**
- b) **plodnost i biološka aktivnost tla održava se i povećava višegodišnjim plodoredom uključujući leguminoze i ostalu zelenu gnojidbu, te primjenom stajskog gnojiva ili organskog materijala po mogućnosti kompostiranog, iz ekološke proizvodnje**
- c) **gnojiva i poboljšivači tla mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji. Ne smiju se koristiti mineralna dušična gnojiva**
- d) **sprječavanje štete uzrokovane štetnim organizmima provodi se prvenstveno korištenjem prirodnih neprijatelja, odgovarajućim izborom vrsta i sorti, plodoreda, uzgojnih metoda i toplinskih procesa**
- e) **u slučaju utvrđene ugroženosti poljoprivrednih kultura, sredstva za zaštitu bilja mogu se koristiti samo ako su odobrena za korištenje u ekološkoj proizvodnji**

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Proizvodna pravila u stočarstvu;

- a) životinje u ekološkoj proizvodnji moraju biti rođene i uzgojene na ekološkom gospodarstvu. Radi rasploda se mogu pod posebnim uvjetima na gospodarstvo dopremiti životinje koje nisu ekološki uzgojene. Takve životinje i njihovi proizvodi mogu se smatrati ekološkim tek nakon isteka prijelaznog razdoblja,
- b) životinja mora imati stalni pristup otvorenom prostoru, po mogućnost pašnjacima, ukoliko vremenski uvjeti i stanje tla to dopuštaju, osim ako posebnim propisima nisu određena ograničenja i obveze koje se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i životinja
- c) broj životinja mora biti ograničen u svrhu smanjivanja prekomjerne ispaše, zaposjedanja zemlje, erozije ili onečišćenja koje uzrokuju životinje ili širenje njihovog gnojiva
- d) zabranjeno je sapinjanje ili izolacija životinja. tijekom čitavog života životinja bilo kakva patnja, uključujući odstranjivanje dijelova tijela, kao i postupke pri klanju mora se svesti na minimum
- e) košnice i materijali koji se koriste u pčelarstvu moraju biti uglavnom načinjeni od prirodnih materijala. Zabranjuje se uništavanje pčela na saću kao metoda povezana uz sakupljanje pčelinjih proizvoda

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Proizvodna pravila u stočarstvu;

- f) razmnožavanje podrazumijeva prirodne postupke ali je dopušteno i umjetno osjemenjivanje
- g) osiguravanje hrane za životinje podrijetlom sa gospodarstva u kojem se životinje drže ili iz drugog ekološkog gospodarstva iz istog područja. Životinje se moraju hraniti ekološkom hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima u raznim fazama njihovog razvoja. Dio obroka može sadržavati hranu sa gospodarstava koja je u prijelaznom razdoblju,
- h) sprečavanje bolesti temelji se na odabiru pasmine i soja, uzgojnoj praksi, visokoj kakvoći hrane za životinje, broju životinja po jedinici površine te primjerenom smještaju u higijenskim uvjetima
- i) bolest se liječi odmah radi izbjegavanja patnji životinje. Kemijski sintetizirani alopatski veterinarsko-medicinski proizvodi koji sadrže antibiotike mogu se koristiti ako je to nužno i pod strogim uvjetima

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Proizvodna pravila za uzgojne organizme u akvakulturi;

- a) ekološka akvakultura temelji se na uzgoju mlađi koja potječe iz ekološkog matičnog jata i ekoloških objekata. Ako nije dostupna mlađ iz ekološkog matičnog jata ili ekološkog uzgajališta, na uzgajalište se mogu unijeti neekološki uzgojeni organizmi pod posebnim uvjetima
- b) uzgajivač mora posjedovati osnovna znanja i vještine o zdravlju i dobrobiti uzgojnih organizama. Uzgojna praksa, uključujući hranidbu, uređenje infrastrukture i opreme, gustoće populacije i kakvoću vode, mora osiguravati udovoljavanje razvojnim, fiziološkim i etološkim potrebama uzgojnih organizama,
- c) ribe i rakove mora se hraniti hranom za životinje koja udovoljava hranidbenim zahtjevima pri različitim fazama njihovog razvoja. Udio hrane biljnog podrijetla mora potjecati iz ekološke proizvodnje, a udio hrane životinjskog podrijetla mora potjecati iz održivog ribolova
- d) organizmi koji se hrane filtracijom zadovoljavaju sve svoje hranidbene potrebe iz prirode osim mlađi koja se uzgaja u mrijestilištima i rastilištima. Proizvodna područja trebaju biti vrlo dobrog stanja sukladno Zakonu o vodama (Narodne novine br. 153/09), i propisima o standardu kakvoće vode

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Proizvodi i tvari koje se koriste u proizvodnji;

- za zaštitu bilja: njihova je uporaba neophodna za kontrolu štetnih organizama ili određenih bolesti za koju nisu dostupne druge biološke, fizikalne uzgojne alternative uzgojna praksa ili druga učinkovita praksa upravljanja,
- b) za gnojidbu te kao poboljšivači tla: njihova je uporaba ključna za postizanje ili održavanje plodnosti tla za ispunjenje posebnih zahtjeva u ishrani bilja, ili za poboljšanje tla,
- c) takvi proizvodi nužni su za održavanje zdravlja životinja, dobrobiti i vitalnosti životinja te doprinose primjerenoj hranidbi koja zadovoljava fiziološke i etološke potrebe dotične vrste ili bi bez pristupa takvim tvarima bilo nemoguće proizvesti ili očuvati hranu za životinje;
- d) hrana za životinje mineralnog podrijetla s elementima u tragovima, vitaminima ili provitaminima, mora biti prirodnog podrijetla. U slučaju da su te tvari nedostupne, za uporabu u ekološkoj proizvodnji mogu se odobriti odgovarajuće kemijski izvedene tvari s istovjetnim učinkom

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Prijelazno razdoblje

- prijelazno razdoblje započinje najranije kada proizvođač svoje gospodarstvo uključi u sustav kontrole;
- tijekom prijelaznog razdoblja primjenjuju se sva pravila za proizvodnju određena Zakonom;
- za uzgoj bilja i proizvodnju biljnih proizvoda te uzgoj životinja određuju se prijelazna razdoblja ovisno o vrsti proizvodnje;
- da bi se odredilo prijelazno razdoblje, u obzir se može uzeti razdoblje koje je neposredno prethodilo datumu početka prijelaznog razdoblja, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti;
- životinje i proizvodi životinjskog podrijetla proizvedeni tijekom prijelaznog razdoblja ne smiju se stavljati na tržište s oznakama “ekoznaka”.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

PRERAĐENA HRANA ZA ŽIVOTINJE

- proizvodi se odvojeno vremenski ili prostorno od hrane za životinje koja nije ekološka;
- sirovine koje se koriste u ekološkoj hrani za životinje ili hrani za životinje iz proizvodnje u prijelaznom razdoblju, ne smiju ulaziti u sastav proizvoda ekološke hrane za životinje istodobno s istim sastojcima hrane za životinje koja se proizvodi neekološkim načinom,
- sastojci koji se koriste u preradi ekološke hrane za životinje ne smiju se prerađivati uz pomoć kemijski sintetiziranih otapala.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

- prerada ekološke hrane mora biti vremenski ili prostorno odvojena od prerade neekološke hrane;
- proizvod mora biti proizveden uglavnom od sastojaka poljoprivrednog podrijetla, a dodana voda ili kuhinjska sol ne uzima se u obzir;
- aditivi, pomoćne tvari u procesu proizvodnje, arome, voda, sol, pripravci od mikroorganizama i enzima, minerali, elementi u tragovima, vitamini, aminokiseline i ostali mikronutrijenti u hrani za posebne prehrambene potrebe mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju;
- neekološki poljoprivredni sastojci mogu se koristiti samo ukoliko su odobreni za ekološku proizvodnju;
- ekološki sastojak ne može biti prisutan zajedno s istovjetnim neekološkim sastojkom ili sastojkom dobivenim u prijelaznom razdoblju.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

OZNAČAVANJE

- zabranjeno korištenje pojmova „ekološki“, „organski“, „biološki“ ili njihove skraćenice „bio“ ili „eko“ proizvoda koji ne udovoljavaju ovom Zakonu;
- za prerađenu hranu mogu se koristiti pojmovi ako je najmanje 95 % masenog udjela sastojaka poljoprivrednog podrijetla ekološko;
- “Ekoznak” nije dozvoljeno koristiti za proizvode u prijelaznom razdoblju;
- Ekoznak Europske unije obvezan je pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju ekoloških proizvoda.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

OZNAČAVANJE

- Pri označavanju ekoloških proizvoda obvezno je navođenje kodnog broja koji:
 - započinje kraticom koja označava Republiku Hrvatsku;
 - sadrži izraz koji utvrđuje vezu s postupkom ekološke proizvodnje;
 - sadrži referentni broj koji određuje nadležno tijelo;
 - se nalazi odmah ispod ekoznaka.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

Ukoliko se koristi ekoznak Europske unije, u istom vidnom polju mora se navesti područje gdje je uzgojena poljoprivredna sirovina

- „EU poljoprivreda“ ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u EU,
- „ne-EU poljoprivreda“ ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u trećim zemljama,
- „EU/ne-EU poljoprivreda“ ukoliko je dio poljoprivredne sirovine uzgojen u EU, a dio je uzgojen u trećoj zemlji.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

KONTROLA

Nadležno tijelo ovlašćuje kontrolna tijela za obavljanje stručne kontrole ako:

- posjeduje opremu i infrastrukturu potrebnu za provođenje dodijeljenih poslova;
- ima dovoljan broj stručno kvalificiranog osoblja s iskustvom;
- je nepristrano i bez sukoba interesa u provođenju dodijeljenih poslova;
- je akreditirano prema uvjetima hrvatske norme HRN EN 45011;
- posjeduje standardni postupak za stručnu kontrolu;
- posjeduje mjere koje primjenjuje u slučaju nepravilnosti i/ili kršenja;

Nadležno tijelo dodjeljuje kodni broj kontrolnom tijelu koje provodi poslove stručne kontrole.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

UPISNIK

- Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji;
- Upisnik ovlaštenih kontrolnih tijela.

POTVRDNICA (Certifikat)

- Kontrolna tijela izdaju potvrđnicu subjektu koji je u sustavu stručne kontrole i koji u okviru svojih djelatnosti udovoljava zahtjevima propisanim ovim Zakonom.
- Potvrđnica mora sadržavati najmanje naziv subjekta, vrstu ili popis proizvoda i razdoblje valjanosti.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

UVOZ EKOLOŠKIH PROIZVODA

- Dopusšten je uvoz ekoloških proizvoda ukoliko subjekti posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnog tijela koje mora biti na službenoj listi kontrolnih tijela Europske unije ili službenoj listi Europske unije kontrolnih tijela trećih zemalja.
- Subjekti koji uvoze ekološke proizvode koji posjeduju potvrđnicu/certifikat kontrolnih tijela koji nisu na službenim listama iz stavka 1. ovoga članka obvezni su proći postupak priznavanja od strane kontrolnih tijela Republike Hrvatske.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

POVJERENSTVO ZA EKOLOŠKU PROIZVODNJU

Za poticanje, unapređivanje i praćenje razvoja, davanje stručnih mišljenja i prijedloga u ekološkoj proizvodnji nadležno tijelo će osnovati Povjerenstvo za ekološku proizvodnju.

UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja poljoprivredna inspekcija nadležnog tijela.

- ☐ Inspektor obavlja inspekcijski nadzor bez prethodne najave. Pod uvjetom da se ne ugrožava svrha, nadzor se može unaprijed najaviti, najava ne smije prelaziti 48 sati.
- ☐ Inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora vodi postupak i sastavlja zapisnik o utvrđenom stanju, kao i o podacima i obavijestima dobivenim tijekom obavljanja nadzora.
- ☐ U provedbi inspekcijskog nadzora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

PREKRŠAJNE ODREDBE

- ☐ Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako
- ☐ Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka
- ☐ Novčanom kaznom od 20.000,00 do 60.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako
- ☐ Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.
- ☐ Novčanom kaznom od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako
- ☐ Novčanom kaznom od 2.500,00 do 7.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba ako u obavljanju poslovanja počini prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti slijedeći propisi:

- **Pravilnik o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima (Narodne novine br. 41/08, 15/10),**
- **Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u preradi vlakana (Narodne novine br. 81/02).**
- **Kontrolna tijela ovlaštena temeljem Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (Narodne novine br. 12/01, 14/01 i 79/07), moraju ishoditi akreditaciju prema hrvatskoj normi HRN EN 45011 – Opći zahtjevi za ustanove koje provode potvrđivanje proizvoda najkasnije do 30. prosinca 2012. godine.**

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Temelji se na sljedećim načelima:

- ☐ očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti, posebice stabilnosti prirodnih staništa i očuvanju samoniklih biljnih vrsta;
- ☐ usklađivanju i pravilnom gospodarenju glede izbora usjeva, biljnih vrsta i sorti, višegodišnjih plodoreda, odabira načina obrade tla, gnojidbe i zaštite te jačanja otpornosti na štetočinke;
- ☐ brizi za pravilnu njegu tla; čuvanju i povećanju njegove plodnosti i biološke aktivnosti, sadržaja organskih tvari i hraniva, poboljšanju strukture tla te postupcima njegove zaštite od raznih oblika degradacije;
- ☐ zaštiti korisnih organizama: oprašivača, predatora, ptica i drugih;
- ☐ ekološki opravdanoj preradi i uporabi (recikliranju) otpada iz proizvodnje;
- ☐ proizvodnji koja isključuje ili samo iznimno dopušta uporabu agrokemikalija (mineralnih gnojiva i raznih kemijskih sredstava za zaštitu bilja).

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

- ☐ Prijelazno razdoblje za ekološku proizvodnju u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda traje najmanje:
 - dvije godine prije sjetve za jednogodišnje bilje,
 - najmanje dvije godine za travnjake prije početka korištenja u ekološkoj proizvodnji,
 - najmanje tri godine prije berbe za višegodišnje nasade ako su prethodno ispunjeni uvjeti programa ocjenjivanja sukladnosti.
- ☐ Prijelazno razdoblje traje najdulje pet godina.
- ☐ Početak prijelaznog razdoblja računa se od datuma obavljenog prve stručne kontrole.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Kada se na proizvodnoj jedinici istovremeno provodi konvencionalna i ekološka proizvodnja, mora se osigurati:

- ☐ da postoji čvrsto razgraničenje između konvencionalnih dijelova i dijelova s ekološkom proizvodnjom te se ne smiju istovremeno uzgajati iste vrste u konvencionalnoj i ekološkoj proizvodnji
- ☐ da je dijelove koji su u ekološkoj proizvodnji moguće stručno kontrolirati,
- ☐ da se odvojeno vodi zapise za obje vrste proizvodnje,
- ☐ da se u dijelovima s konvencionalnom proizvodnjom ne koriste genetski modificirani organizmi.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Plodnost i biološka aktivnost tla

Plodnost i biološka aktivnost tla održava se i povećava:

- ☐ sijanjem mahunarki, zelenih biljaka za gnojidbu (siderati), odnosno korjenastih biljaka u prikladno proširenim plodoredu,
- ☐ dodavanjem kompostiranog ili nekompostiranog organskog materijala dobivenog na gospodarstvima koja proizvode sukladno ovom Pravilniku (nusproizvodi stočarstva i dr.),
- ☐ druga organska ili mineralna gnojiva sukladno Prilogu 1. mogu se dodatno upotrijebiti samo ako se potreba biljaka za hranom u sklopu gospodarenja plodoredom, odnosno pripremom tla ne može osigurati sukladno Pravilniku,
- ☐ za aktiviranje komposta mogu se upotrijebiti određeni pripravci na bazi mikroorganizama ili na biljnoj bazi, a mogu se koristiti i biodinamički pripravci.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Suzbijanje štetnih organizama

Štetne organizme i korove potrebno je suzbijati primjenom sljedećih mjera:

- ☐ prikladnim izborom vrsta i sorti,
- ☐ prikladnim plodoredom,
- ☐ odgovarajućom obradom tla,
- ☐ zaštitom korisnih biljaka i životinja i stvaranjem povoljnijih uvjeta za širenje prirodnih neprijatelja za štetne organizme,
- ☐ uništavanjem izdanaka korova fizikalnim i mehaničkim načinom.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Skupljanje samoniklih biljnih vrsta i njihovih dijelova koje se nalaze u prirodi (šume, travnjaci i dr.) i na poljoprivrednim površinama, drži se proizvodnjom u sklopu ekološke poljoprivrede samo ako:

- ☐ te površine tri (3) godine prije skupljanja nisu gnojene drugim gnojivima osim onim dopuštenim u Prilogu 1.,
- ☐ te površine tri (3) godine prije skupljanja nisu tretirane drugim sredstvima osim onih dopuštenih u Prilogu 2.,
- ☐ skupljanje ne narušava stabilnost prirodnog staništa i održavanje vrsta u području skupljanja sukladno propisima o zaštiti prirode,
- ☐ U ekološku proizvodnju u uzgoju bilja i proizvodnji biljnih proizvoda može biti uključena proizvodna jedinica udaljena 50 m od prometnice na kojoj je vršno prometno opterećenje više od 100 vozila/sat, odnosno udaljena najmanje 20 m, ako je odvojena živom ili drugom ogradom visine najmanje 1,5 m.
- ☐ Najmanju udaljenost od izvora industrijskog onečišćenja i onečišćenja iz konvencionalne poljoprivrede utvrđuje kontrolno tijelo.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Plodored

- ☐ Plodored je potrebno raznoliko i usklađeno sastaviti radi dugoročnog održavanja plodnosti i nezakorovljenosti tla, a bez upotrebe herbicida, radi osiguranja zdravih uvjeta s primjerenim prirodima.
- ☐ Plodored treba sadržavati mahunarke ili djetelinsko-travne smjese (najmanje 20 % obradivih površina), odnosno usjeve za zelenu gnojidbu, a strnine ili okopavine same ne smiju obuhvatiti više od 50 % obradivih površina.
- ☐ U plodoredu se preporučuje izmjena kultura s različitom dubinom zakorjenjivanja, različitom potrošnjom i potrebama za pojedinim hranivima i vodom.
- ☐ U iznimnim slučajevima, ako gospodarstvo nema vlastite stoke, kontrolno tijelo može zahtijevati sjetvu posebno određenog plodoreda, uključujući mahunarke, siderate, primjenu podusjeva i međuusjeva, a radi što trajnijeg prekrivanja tla usjevima.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Gnojidba

- ☐ Stajski gnoj, gnojnica i gnojovka domaćih životinja, napose goveda, te komposti od biljnih otpadaka, čine zajedno s prirodnim organsko-biološkim dodacima i gnojivima, osnovu gnojidbe u ekološkoj proizvodnji. Stočarstvo s odgovarajućom proizvodnjom krme, u tom pogledu, bitni je sastavni dio ekološkoga gospodarstva.
- ☐ Organska gnojiva podrijetlom s konvencionalnih gospodarstava mogu se primijeniti samo u prijelaznom razdoblju u nedostatku drugih gnojiva, uz predočenu analizu njihova sastava i dopuštenje kontrolnog tijela

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

▪ Biološke i biotehničke mjere suzbijanja štetnih organizama

- ☐ upotreba prirodnih neprijatelja (predatori, nametnici, superparaziti),
- ☐ upotreba feromona, kada se ne primjenjuju izravno na biljke,
- ☐ repelenti (nekemijska sintetska odbojna sredstva),
- ☐ zamke za kukce, obojene, ljepljive ploče, vrpce, posude,
- ☐ mehanička sredstva: ograde za puževe, svjetleće noćne lovke, mreže, koprene, klopke. Kontrolno tijelo može dopustiti i korištenje sterilnih mužjaka, ako drugi zahvati nisu uspješni.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

▪Dopuštena su sljedeća sredstva protiv gljivičnih bolesti:

- ☐ sumpor u prahu, močivi sumpor najveće koncentracije do 0,7 %, sumporni pripravci u kombinaciji (npr. s bentonitom i vapnencem od algi u voćarstvu i vinogradarstvu),
- ☐ vodeno staklo (kalijev silikat),
- ☐ kameno brašno,
- ☐ kalijev permanganat,
- ☐ bakar samo u slučaju potrebe (do 6 kg/ha u godini) u voćarstvu i vinogradarstvu i uz odobrenje kontrolnog tijela, a na osnovi rezultata ispitivanja sadržaja bakra u tlu,
- ☐ bakreni pripravci, uz dodatak biljnih pripravaka navedenih u Prilogu 2. ovog Pravilnika,
- ☐ kompostni ekstrakti,
- ☐ kombinacija nabrojanih pripravaka.

Sredstva za zaštitu bilja dopušteno je rabiti sukladno Prilogu 2. Pravilnika

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

□ Dopuštena su sljedeća sredstva protiv biljnih štetnih organizama:

- *Bacillus thuringiensis* (BT-pripravci),
 - virusni, gljivični i bakterijski preparati,
 - upotreba sterilnih mužjaka,
 - cvjetni ekstrakt i prah buhača (*Pyrethrum*),
 - uljne emulzije (bez sintetičkih-kemijskih insekticida) na bazi parafinskih ulja ili biljnih ulja za neke kulture,
 - želatina,
 - kameno brašno,
 - etilni alkohol,
 - diatomejska zemlja,
 - kava,
 - rotenon - korijenov ekstrakt (pripravak iz *Derris eliptica*),
 - ekstrakt i čaj iz kvazijina drveta (*Quassia amara*, najviše 2 % koncentracije),
 - kalijev sapun, smeđi mazivi meki sapun (najviše 3 % koncentracije).
- Sintetski piretroidi zabranjeni su

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Suzbijanje korova

□ Suzbijanje korova treba provoditi sljedećim načinima:

- svim mehaničkim mjerama koje se provode pri obradi, održavanju i zaštiti plodnosti tla,
- plodoredom,
- planiranim slijedom kultura, primjenom potkulture, međukulture,
- zasijavanjem međuredova trajnih nasada (živi malč),
- zelenom gnojdbom,
- pravilnim spremanjem i primjenom stajskog gnoja i komposta,
- izravno suzbijanje korova dopušteno je samo mehaničkim (obrađa, plijevljenje, napasivanje, zasjenjivanje) i fizikalnim mjerama (spaljivanje, pregrijana para, natapanje),
- neživim pokrovima (malč, papir, slama, sijeno, pijesak i dr.).

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Proizvodnja povrća i ljekovitog i začinskog bilja

- ☐ Korišteno tlo i dodatne tvari za supstrate (kompostni materijal, pripremljeni komposti) ne smiju sadržavati nikakve sastojake koji nisu na listi dopuštenih sredstava.
- ☐ Nije dopušten uzgoj na kamenoj vuni, vodenoj kulturi i hidroponima.
- ☐ Udio treseta u smjesi za proizvodnju presadnica dopušten je do 50 % (težinski). Treset ne smije sadržavati dodatke koji nisu dopušteni u ekološkoj proizvodnji.
- ☐ Za proizvodnju presadnica dopuštena je upotreba gotovih pripremljenih mješavina s udjelom od najviše 70 % treseta.
- ☐ Nije dopuštena primjena styromulla, stiropora i drugih sintetskih materijala za smjese, a niti primjena čistog treseta.
- ☐ Za sterilizaciju tla i supstrata u zatvorenim prostorima dopuštene su samo fizikalne metode i sterilizacija tla toplinom: parenje i solarizacija. Sterilizacija tla na otvorenom polju nije dopuštena.
- ☐ U gnojidbi je dopuštena primjena samo zrelog stajskog gnoja ili komposta.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Proizvodnja povrća i ljekovitog i začinskog bilja Gnojdba

U gnojidbi se ne smije koristiti:

- fekalije,
- kompost od gradskog otpada,
- kanalizacijski mulj i kompost od mulja iz uređaja za pročišćavanje,
- treset, tj. treset kao osnova za proizvodnju,
- u prihrani usjeva gnojnica i gnojovka.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I UZGOJU BILJA I U PROIZVODNJI BILJNIH PROIZVODA (NN91/01, 10/07)

Proizvodnja povrća i ljekovitog i začinskog bilja Pakiranje

- ☐ Povrće, ljekovito i začinsko bilje pakira se u ekološku ambalažu.
- ☐ Za pakiranje treba upotrebljavati novu ambalažu.
- ☐ Svaka pakirana jedinica mora biti označena propisanim znakom ekološkog proizvoda.
- ☐ Ambalaža iz neobrađenog papira ima prioritet pred ostalim vrstama ambalaže.
- ☐ Ambalaža od jute dopuštena je samo kao vanjski omot.
- ☐ Nije dopuštena upotreba ambalaže od PVC-a, te polietilena za mirodije koje sadrže eterična ulja.
- ☐ Polipropilenska i poliuretanska ambalaža može se dopustiti u iznimnim slučajevima.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- ☐ **Proizvodnja životinjskih proizvoda bez zemljišta nije u skladu s odredbama ovoga Pravilnika. Korištenjem obnovljivih prirodnih izvora (stajnjak, mahunarke i krmivo), sustavi poljoprivrede/stočarstva te sustavi ispaše omogućavaju dugoročno održavanje i poboljšavanje plodnosti tla što pridonosi razvoju održive poljoprivrede**
- ☐ **Broj životinja po jedinici površine mora biti ograničen kako bi se osiguralo mješovito upravljanje stočarskom i biljnom proizvodnjom te kako bi se smanjio bilo kakav oblik onečišćenja tla, površinskih i podzemnih voda. Broj životinja mora biti u srazmjeru s raspoloživom površinom kako bi se izbjegli problemi prevelike ispaše ili erozije tla i omogućila ravnomjerna raspodjela stočnog gnojiva tako da se izbjegnu loši utjecaji na okoliš.**
- ☐ **Ako se na proizvodnoj jedinici drže životinje koje se ne uzgajaju prema odredbama ovoga Pravilnika, zgrade i površine gdje se one drže moraju biti jasno odijeljene ili životinje ne smiju pripadati istoj vrsti**

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

□ Ako se životinjski proizvod želi staviti na tržište kao ekološki, životinje se moraju držati prema odredbama ovoga Pravilnika najmanje:

- 12 mjeseci goveda (uključujući bivole bizone) i konji ako se koriste za proizvodnju mesa ili u svim drugim slučajevima tri četvrtine njihova dotadašnjeg života;
- šest mjeseci mali preživači i svinje;
- 10 tjedana perad za proizvodnju mesa, nabavljena u dobi do tri dana;
- šest tjedana perad za proizvodnju jaja.

▪ šest mjeseci za životinje namjenjene proizvodnji mlijeka

Iznimno od ovih odredbi , telad i mali preživači mogu se tijekom prijelaznog razdoblja, ako se koriste za proizvodnju mesa, prodati kao ekološki proizvod:

- ako dolaze iz ekstenzivnog uzgoja;
- ako su uzgojeni na ekološkoj proizvodnoj jedinici do trenutka prodaje za klanje: najmanje šest mjeseci telad, odnosno dva mjeseca mali preživači.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- Kada se prvi put uspostavlja proizvodno stado ili jato u uvjetima ekološke proizvodnje, a nema dostatan broj životinja koje udovoljavaju uvjetima za ekološku proizvodnju propisanim u ovom Pravilniku, mogu se uključiti i grla koja potječu iz konvencionalnih poljoprivrednih gospodarstava pod sljedećim uvjetima:
- telad i ždrebac mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbića i mora biti mlađa od šest mjeseci,
 - janjad i jarad mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbića i mora biti mlađa od 45 dana,
 - prasad mora biti uzgojena prema odredbama ovoga Pravilnika od trenutka odbića i ne smije biti teža od 25 kg,
 - pilenke za proizvodnju jaja ne smiju biti starije od 18 tjedana,
 - pilići za proizvodnju mesa ne smiju biti stariji od tri dana u trenutku kada se preuzimaju s poljoprivrednog gospodarstva gdje su proizvedeni.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- ☐ Pri izboru vrsta i pasmina u obzir treba uzeti sposobnost životinja da se prilagode lokalnim uvjetima, njihovu izdržljivost i otpornost na bolesti. Također, vrste i pasmine životinja treba izabrati tako da se izbjegnu određene bolesti ili zdravstveni problemi koji su karakteristični za neke vrste i pasmine koje se koriste u intenzivnoj proizvodnji (na primjer svinjski stres sindrom, neočekivana smrt, spontani pobačaji, teški porodi koji zahtijevaju carski rez, itd.). Prednost treba dati autohtonim pasminama i sojevima.
- ☐ Ako se želi povećati broj životinja u stadu ili se želi obnoviti stado ili jato, a ekološki proizvedene životinje nisu na raspolaganju, dopušteno je svake godine nabaviti ne više od 10 % odraslih ženskih goveda ili konja i 20 % odraslih ženskih svinja, ovaca i koza s poljoprivrednih gospodarstava koje se ne bave ekološkom proizvodnjom.
- ☐ Mogu se popunjavati samo stada koja broje 10 ili više goveda ili konja, odnosno 5 ili više svinja, ovaca ili koza.
Za stada manja nego što je određeno dopušteno je godišnje nabaviti iz konvencionalnog uzgoja samo jedno grlo.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- ☐ Udio u nabavi grla iz konvencionalne proizvodnje može porasti do 40 %, uz mišljenje i odobrenje kontrolnog tijela:
 - ako se planira znatno povećanje broja grla na farmi,
 - ako se mijenja pasmina,
 - ako se uspostavlja novi sustav proizvodnje
 - ako postoji opasnost izumiranja neke vrste

- ☐ Zootehnički zahvati na životinjama, kao što su kupiranje repova, rezanje zubi, skraćivanje kljunova ili održavanje na farmi se ne smiju provoditi sustavno. Neki od ovih zahvata mogu se obavljati uz suglasnost kontrolnog tijela ako je to potrebno radi sigurnosti ili ako se na taj način pridonosi zdravlju, dobrobiti ili higijeni životinje. Fizička kastracija dopuštena je ako se na taj način pridonosi kakvoći proizvoda ako je to dio tradicionalne proizvodne prakse.

- ☐ Zahvate mogu obavljati osposobljene osobe u najpovoljnijoj dobi životinje uz uvjet da je bol svedena na najmanju moguću mjeru.

- ☐ Da bi se spriječili poremećaji u ponašanju (kanibalizam), životinjama se mora osigurati stalna aktivnost, odnosno, etološki uvjeti za izražavanje prirodnog ponašanja svojstvenog njihovoj vrsti. Životinjama se moraju osigurati uvjeti za njegu tijela (npr. četkanje).

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- ☐ Vrsta i pasmina životinje Maksimalan broj životinja po ha (ekvivalent 170 kgN/ha/godini)
- ☐ Konji iznad 6 mjeseci 2
- ☐ Telad za tov 5
- ☐ Ostala goveda mlađa od godinu dana 5
- ☐ Muška i ženska goveda od 1 – 2 godine 3,3
- ☐ Muška goveda starija od dvije godine 2
- ☐ Steone junice i junice u tovu 2,5
- ☐ Mliječne krave 2
- ☐ Ostale krave 2,5 Ženke kunića za rasplod 100
- ☐ Ovce i koze 13,3
- ☐ Prasad 74 Suprasne krmače 6,5
- ☐ Svinje u tovu i ostale svinje 14
- ☐ Pilići u tovu 580 Nesilice 230

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

☐ Sisavcima se mora osigurati pristup pašnjaku odnosno otvorenim površinama, kada god fiziološke potrebe životinja, vremenski uvjeti i stanje zemljišta to omogućavaju, osim ako je to zabranjeno zbog zdravstvenih razloga.

Biljojedi moraju imati pristup pašnjacima kada god to dopuštaju uvjeti.

☐ U slučajevima kada biljojedi imaju pristup pašnjacima tijekom razdoblja ispaše, te ako im zimske nastambe dozvoljavaju slobodu kretanja, u zimskim mjesecima se može izbjeći obveza osiguravanja područja za slobodno kretanje životinja.

Bikovi iznad jedne godine starosti moraju imati stalan pristup pašnjacima i otvorenim prostorima za slobodno kretanje

☐ Životinje smještene u objektima moraju imati dovoljno slobodnog prostora, ovisno o vrsti, pasmini, starosti, njihovim prirodnim potrebama i spolu. Životinjama se mora omogućiti dovoljno prostora za slobodno stajanje, lijeganje, okretanje i prirodno mijenjanje položaja tijela.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

- ☐ Pri držanju domaćih životinja u zatvorenim objektima ili na otvorenim površinama potrebno je osigurati najmanje površine po grlu:
- ☐ Objekti za držanje životinja moraju imati glatke, ali ne skliske podove. Najmanje polovica ukupnih površina mora imati pune podove, a ne perforirane ili rešetkaste.
U objektima se moraju osigurati čiste, suhe i dovoljno prostrane površine predviđene za ležišta s punim podovima.
Stelja mora biti od slame ili ostalih prikladnih prirodnih materijala koji se mogu obogatiti mineralnim dodacima odobrenim za korištenje u ekološkoj poljoprivredi
- ☐ Krmače se moraju držati u grupi, osim u zadnjem razdoblju suprasnosti i tijekom razdoblja dojenja. Prasad se ne smije držati u kavezima.
Svinjama se mora osigurati slobodan prostor za rovanje.
- ☐ Perad nije dopušteno držati u kavezima. Određene vrste peradi moraju imati omogućen pristup vodenim površinama (potok, jezero i sl.) gdje god to vremenski i higijenski uvjeti omogućuju.

PRAVILNIK O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI ŽIVOTINJSKIH PROIZVODA (NN 13/02, 10/07)

❑ Hranidba životinja mora biti u skladu s njihovim potrebama za razuman stupanj proizvodnosti i normalnu brzinu rasta.

Hrana za životinje mora sadržavati sve hranive sastojke koji osiguravaju uravnotežen rast i razvoj te dobro zdravlje.

Svježa voda i hrana trebaju biti dostupne životinjama cijeli dan.

Životinje treba hraniti ekološki proizvedenom hranom s vlastitoga gospodarstva ili kupljenom hranom s druge ekološke proizvodne jedinice.

❑ U slučaju biljojeda, osim tijekom godišnjih razdoblja ispaše, najmanje 50% hrane treba dolaziti s vlastitih gospodarstava, a ako to nije izvedivo, onda se hrana proizvodi u suradnji s drugim ekološkim gospodarstvima.

Tovljenje se može odobriti samo ukoliko je u bilo kojem trenutku moguć povratak u prijašnje uzgojno stanje.

U prosjeku, do 30 % obroka u hranidbi može sadržavati krmiva proizvedena u prijelaznom razdoblju. U slučaju da krmiva proizvedena u prijelazom razdoblju potječu iz istog gospodarstva, ovaj postotak može se povećati na 60%. Ovi brojevi iznosi označavaju postotak suhe tvari krmiva poljoprivrednog porijekla

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

- ☐ Subjekt se uključuje u sustav kontrole prvi put
- a) naziv i adresu subjekta;
- b) lokacije poslovnih prostora i **ARKOD** parcele s površinama na kojima će proizvoditi;
- c) vrstu radnji i proizvode;
- d) izjavu da će obavljati radnje u skladu s pravilima ekološke proizvodnje;
- e) kod poljoprivrednog gospodarstva, datum kada je na prijavljenim **ARKOD** parcelama prestao primjenjivati sredstva koja nisu dozvoljena u ekološkoj proizvodnji

STRUČNA KONTROLA

- ☐ Kontrolno tijelo mora najmanje jednom godišnje obaviti stručnu kontrolu svih subjekata,
- ☐ Kontrolno tijelo može uzimati uzorke za ispitivanje ekoloških proizvoda ukoliko sumnja da su korištena sredstva koja nisu u skladu s pravilima ekološke proizvodnje,
- ☐ Zapisnik o stručnoj kontroli se sastavlja nakon svake kontrole, te supotpisuje od strane odgovorne ili ovlaštene osobe subjekta.

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

❑ Kontrolna tijela moraju provoditi i nenajavljene stručne kontrole, na temelju procjene rizika nesukladnosti s pravilima ekološke proizvodnje

VOĐENJE EVIDENCIJE

❑ U jedinici ili poslovnim prostorima subjekt mora voditi robne i financijske evidencije koje omogućuju subjektu dokazivanje, a kontrolnom tijelu provjeru:

- dobavljača te, ukoliko je različit, prodavatelja ili izvoznika proizvoda
- vrste i količine isporučenih ekoloških proizvoda, i tamo gdje je potrebno, nabavljenih/kupljenih materijala, njihove primjene i gdje je potrebno sastav krmne smjese
- vrstu i količinu uskladištenih ekoloških proizvoda
- vrste, količine i primatelje te, ukoliko su različiti, i kupce koji nisu krajnji potrošači, svih proizvoda koji su otpremljeni s jedinice ili prostora ili objekata za skladištenje prvih primatelja;

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

- kod subjekata koji ne skladište ili fizički rukuju s ekološkim proizvodima, vrste i količine ekoloških proizvoda koji se kupuju i prodaju, te dobavljače ukoliko su različiti, prodavatelje ili izvoznike i kupce, te ukoliko su različiti, primatelje

EVIDENCIJA O PROIZVODNJI BILJA

- a) korištenju gnojiva na površinama: datum primjene, vrsta i količina;
- b) korištenju sredstava za zaštitu bilja: razlog i datum primjene, vrsta i način primjene;
- c) kupnji poljoprivrednih proizvoda: datum, vrsta i količina;
- d) urodu ekoloških kultura ili kulture koja je u prijelaznom razdoblju: datum, vrsta i količina

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

STRUČNA KONTROLA U STOČARSTVU

- a) detaljan opis objekata za držanje životinja, pašnjaka, površina na otvorenom, prostora za skladištenje, pakiranje i preradu sirovina;
- b) prostora i opreme za skladištenje stajskog gnoja;
- c) program gnojidbe prihvaćen od kontrolnog tijela, zajedno s detaljnim opisom površina pod biljnom proizvodnjom;
- d) pisani dokaz o nabavi gnojiva ukoliko potječe s drugog ekološkog gospodarstva;
- e) plan upravljanja ekološkom proizvodnom jedinicom.

EVIDENCIJA ŽIVOTINJA

- a) podrijetlu i datumu dolaska, trajanju prijelaznog razdoblja, identifikacijskoj oznaci i veterinarskoj ispravi životinja koje dolaze na imanje;
- b) dobi, broju grla, težini u slučaju klanja životinje, identifikacijskoj oznaci i odredištu životinje koja odlazi sa imanja;
- c) gubicima i razlozima gubitaka životinja;

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

-d) vrsti hrane za životinje, uključujući dodatke hrani za životinje, udjele različitih sastojaka u obroku i trajanju pristupa prostorima za slobodno kretanje kao i trajanju sezonskog preseljenja ukoliko postoje ograničenja;

e) sprečavanju bolesti i veterinarskog liječenja i brige koja uključuje datum liječenja, pojedinosti o dijagnozi, primijenjenoj dozi i vrsti veterinarsko-medicinskog proizvoda, indikaciju djelatnih farmakoloških tvari, uključujući primijenjenu metodu liječenja i veterinarski recept ili uputu za veterinarsku brigu s razlozima, te propisanim karencama koje se primjenjuju u razdoblju prije nego se životinjski proizvodi mogu staviti na tržište kao ekološki.

STRUČNA KONTROLA PRI UVOZU

Stručna kontrola pri uvozu primjenjuje se nad svakim subjektom koji sudjeluje, kao uvoznik i/ili kao prvi primatelj pri uvozu i/ili prijemu ekoloških proizvoda, za vlastite potrebe ili za potrebe treće strane

PRAVILNIK O STRUČNOJ KONTROLI U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 68/11)

STRUČNA KONTROLA PRI UVOZU

Uvoznik mora pravovremeno pisanim putem obavijestiti kontrolno tijelo o svakoj pošiljci koja se uvozi uz navođenje:

- a) naziva i adrese prvog primatelja;
- b) pojedinosti potrebnih kontrolnom tijelu,
- c) Potvrdnice

STRUČNE KONTROLE JEDINICE ZA PROIZVODNJU HRANE ZA ŽIVOTINJE

- a) detaljan opis objekata koji se koriste za prijem, preradu i skladištenje proizvoda namijenjenih za hranu za životinje;
- b) Detaljan opis objekata koji se koriste za skladištenje drugih proizvoda koji se koriste za proizvodnju hrane za životinje;
- c) objekte koji se koriste za skladištenje proizvoda za čišćenje i dezinfekciju;
- d) prema potrebi, opis sastojaka krmne smjese koju subjekt namjerava proizvesti;
- e) prema potrebi, nazive krmiva koja subjekt namjerava proizvesti;

PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU UPISA U UPISNIK SUBJEKATA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI, NN 39/11

Subjekti se upisuju u Upisnik subjekata na temelju zahtjeva koji se podnosi ministarstvu nadležnom za poljoprivredu na obrascu iz Pravilnika.

Uz zahtjev proizvođač prilaže sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- zapisnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

b) subjekti koji obavljaju samo preradu, prilažu sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
- obrtnica ili izvod iz registra trgovačkog suda.

c) subjekt koji uvozi i/ili izvozi ekološke proizvode prilaže sljedeće dokumente:

- zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela
- potvrdu o upisu u Registar carinskih obveznika.

PRAVILNIK O UVJETIMA I NAČINU UPISA U UPISNIK SUBJEKATA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI, NN 39/11

U Upisniku subjekata, Ministarstvo upisuje sljedeće podatke:

- a) naziv subjekta, sjedište i OIB subjekta (za proizvođače – Matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva -MIBPG, za prerađivače, uvoznike i izvoznike-MBO/MBS);
- b) naziv ovlaštenog kontrolnog tijela koje je provelo stručnu kontrolu;
- c) redni broj upisa u Upisnik subjekata, klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o upisu u Upisnik subjekata;
- d) datum rješenja o brisanju iz Upisnika subjekata i razlog brisanja subjekta.

PRAVILNIK O OZNAČAVANJU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 25/11)

- ☐ Ekoznak se koristi za ekološke proizvode koji su proizvedeni sukladno propisima i pravilima za ekološku proizvodnju, koji su pod stručnom kontrolom i za koje je izdana potvrđnica da su proizvedeni sukladno propisanim temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.
- ☐ Pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju, ekološki proizvod mora sadržavati podatke koji su propisani Pravilnikom o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane («Narodne novine», br. 41/08) i ovim Pravilnikom
- ☐ Pri označavanju ekoloških proizvoda obvezno je navođenje kodnog broja koji mora
 - započinjati kraticom koja označava Republiku Hrvatsku prema međunarodnom standardu za dvoznamenaste oznake država prema normi HRN EN ISO 3166-1,
 - sadržavati izraz koji utvrđuje vezu s postupkom ekološke proizvodnje,
 - sadržavati referentni broj koji određuje nadležno tijelo,
 - nalaziti se odmah ispod ekoznaka.

PRAVILNIK O OZNAČAVANJU HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI (NN 25/11)

- ☐ Označavanje i opisivanje hrane za životinje, dopušteno je samo ako je najmanje 95% suhe tvari proizvoda sastavljeno od hrane za životinje iz ekološkog uzgoja.
- ☐ Odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na posebne zahtjeve za označavanje ekološke hrane za životinje ne primjenjuju se na hranu za kućne ljubimce, za krznaše i za životinje iz akvakulture.
- ☐ Proizvodi biljnog podrijetla u prijelaznom razdoblju mogu nositi oznaku »proizvod u prijelaznom razdoblju« pod sljedećim uvjetima:
 - ukoliko je zadovoljen rok za prijelazno razdoblje od najmanje 12 mjeseci prije žetve,
 - oznaka mora biti u boji, veličini i obliku slova koji nisu uočljiviji od naziva proizvoda, a cijela oznaka mora imati istu veličinu slova
 - ukoliko proizvod sadrži samo jednu kulturu odnosno sastojak poljoprivrednog podrijetla
 - uz oznaku mora biti naveden kodni broj kontrolnog tijela

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09)

- ☐ **Proizvodnja prerađene ekološke hrane provodi se odvojeno u vremenu ili prostoru od hrane koja nije ekološka.**

- ☐ **Na sastav ekološki prerađene hrane primjenjuju se sljedeći uvjeti:**
 - a) proizvod se proizvodi uglavnom od sastojaka poljoprivrednog podrijetla, a pri utvrđivanju istih, dodana voda i kuhinjska sol neće se uzimati u obzir;**
 - b) aditivi, voda, sol, pomoćne tvari, poboljšivači arome, mikroorganizmi i enzimi, minerali, elementi u tragovima, vitamini kao i aminokiseline i ostale hranjive tvari se mogu koristiti za posebne prehrambene potrebe ukoliko su navedeni u Prilogu I. ovoga Pravilnika;**
 - c) poljoprivredni sastojci iz proizvodnje koja nije ekološka mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji u skladu s Prilozima I. i II. ovoga Pravilnika;**
 - d) ekološki sastojak ne smije istovremeno biti prisutan u proizvodu zajedno sa sastojkom iste vrste iz konvencionalne proizvodnje ili proizvodnje u prijelaznom razdoblju;**
 - e) hrana proizvedena iz sastojaka u prijelaznom razdoblju mora sadržavati samo jedan sastojak poljoprivrednog podrijetla.**

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09)

PRAVILA ZA PROIZVODNJU PRERAĐENE HRANE I HRANE ZA ŽIVOTINJE

- ☐ Proizvođači koji proizvode prerađenu hranu i hranu za životinje mora u svakom trenutku jamčiti da su proizvedeni prerađeni proizvodi sukladni pravilima ekološke proizvodnje.

- ☐ Proizvođači koji proizvode prerađenu hranu i hranu za životinje moraju ustanoviti i ažurirati primjerene postupke koji se temelje na sustavnom utvrđivanju kritičnih faza prerade kroz:
 - poduzimati mjere predostrožnosti kako bi izbjegli opasnost kontaminacije nedozvoljenim tvarima ili proizvodima,
 - provoditi odgovarajuće mjere čišćenja, pratiti njihovu učinkovitost i evidentirati te radnje,
 - jamčiti da se proizvodi koji nisu ekološki ne stavljaju u promet s oznakom ekološkog proizvoda.

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09)

☐ Kada se u istoj proizvodnoj jedinici pripremaju ili čuvaju proizvodi koji nisu ekološki proizvedeni, proizvođač je obavezan:

- postupke obrade i prerade izvoditi neprekidno dok se ne obradi cijela serija, prostorno ili vremenski odvojeno od sličnih postupaka, koji se obavljaju na proizvodima koji nisu ekološki,
- čuvati ekološke proizvode prije i nakon obrade i prerade, prostorno ili vremenski odvojene od proizvoda koji nisu ekološki,
- obavijestiti o tome kontrolno tijelo i držati na raspolaganju zapise o svim postupcima i prerađenim količinama,
- poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala identifikacija serija i izbjeglo miješanje ili zamjena s proizvodima koji nisu ekološki,
- izvoditi postupke obrade i prerade na ekološkim proizvodima samo nakon odgovarajućeg čišćenja proizvodne opreme

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09)

PAKIRANJE I PRIJEVOZ PROIZVODA DRUGIM PROIZVOĐAČIMA ILI OBJEKTIMA

- ☐ **Zatvaranje ambalaže, kontejnera ili vozila nije potrebno ukoliko:**
 - a) je izravan prijevoz između dva proizvođača u ekološkoj proizvodnji,
 - b) ukoliko su proizvodi popraćeni dokumentom s podacima iz stavka 1.ovoga članka,
 - c) proizvođači (pošiljatelji i primatelji) moraju držati evidenciju o prijevozu dostupnu nadzornom tijelu.

- ☐ **Prilikom prijevoza hrane za životinje u druge objekte za proizvodnju, preradu ili skladištenje, proizvođači moraju osigurati fizičku odvojenost ekološki uzgojene hrane za životinje od hrane za životinje u prijelaznom razdoblju i hrane za životinje koja nije ekološka**

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09)

☐ Vozila i/ili kontejneri koji prevoze proizvode koji nisu ekološki koriste se za prijevoz ekoloških proizvoda pod uvjetom:

- prije početka prijevoza ekoloških proizvoda, proizvođači moraju osigurati mjere čišćenja te provjeriti njihovu učinkovitost i evidentirati takve radnje;
- su provedene sve primjerene mjere, ovisno o procjeni rizika. Proizvođači moraju jamčiti da se proizvodi koji nisu ekološki ne stavljaju u promet s oznakom koja upućuje na ekološki proizvod;
- proizvođač mora držati evidenciju o provedenim radnjama prijevoza dostupnu nadzornom tijelu;
- prijevoz gotove ekološke hrane za životinje se mora odvojiti fizički ili vremenski od prijevoza drugih gotovih proizvoda;
- tijekom prijevoza se mora evidentirati početna količina proizvoda i svaka pojedinačna isporučena količina tijekom isporuke

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09) PRIJEM PROIZVODA OD DRUGIH OBJEKATA I DRUGIH PROIZVOĐAČA

- ☐ Po primitku ekološkog proizvoda, proizvođač mora provjeriti zatvaranje ambalaže ili kontejnera ukoliko se to zahtijeva i postojanje oznaka. Proizvođač mora unakrsno provjeriti podatke na natpisu u odnosu na podatke na popratnim dokumentima. Rezultat ovih provjera mora se navesti u evidenciji.
- ☐ Ekološki proizvodi se uvoze u odgovarajućoj ambalaži ili kontejnerima, zatvorenim na način da se spriječi zamjena sadržaja, koji nose podatke o izvozniku i svim drugim oznakama i brojevima koji služe za identifikaciju serije.
- ☐ Po primitku ekološkog proizvoda, prvi primatelj mora provjeriti zatvorenost ambalaže ili kontejnera te također mora provjeriti da se potvrdnica (certifikat) odnosi na proizvod u pošiljci.
- ☐ Rezultat ove provjere se navodi u evidenciji

PRAVILNIK O PRERADI, PAKIRANJU, PRIJEVOZU I SKLADIŠTENJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 129/09) SKLADIŠTENJE PROIZVODA

- ☐ Kod skladištenja proizvoda, skladišni prostor treba biti uređen na način da se osigura identifikacija serija i izbjegne svako miješanje ili kontaminacija proizvodima i/ili tvarima koji nisu sukladni pravilima ekološke proizvodnje. Ekološki proizvodi moraju u svakom trenutku biti jasno prepoznatljivi.

- ☐ Kada proizvođači rukuju s ekološkim proizvodima u skladišnim objektima u kojima su smješteni i drugi poljoprivredni proizvodi obvezni su poduzeti sljedeće:
 - a) ekološke proizvode moraju držati odvojeno od drugih poljoprivrednih proizvoda i/ili hrane;

 - b) mjere kako bi se osigurala identifikacija pošiljaka i izbjeglo miješanje ili zamjena s proizvodima koji nisu ekološki;

 - c) prije skladištenje ekoloških proizvoda obaviti odgovarajuće mjere čišćenja, učinkovitost kojih je provjerena, proizvođači moraju o tome voditi evidenciju.

PRAVNE OSOBE ZA PROVEDBU POSTUPKA POTVRĐIVANJA (CERTIFIKATORI) (HRN EN 45011)

1. BIOINSPEKT d.o.o. , Đakovština 2, Osijek,

2. PRVA EKOLOŠKA STANICA, Kuraltova 8, Zagreb

3. AGRIBIOCERT Veli dvor 11, Omišalj,

4. BIOTECHNICON – PODUZETNIČKI CENTAR d.o.o
Hrvatskih iseljenika 30, Split

5. TRGO-INVEST d.o.o., D. Rakovca b.b., Bukovlje

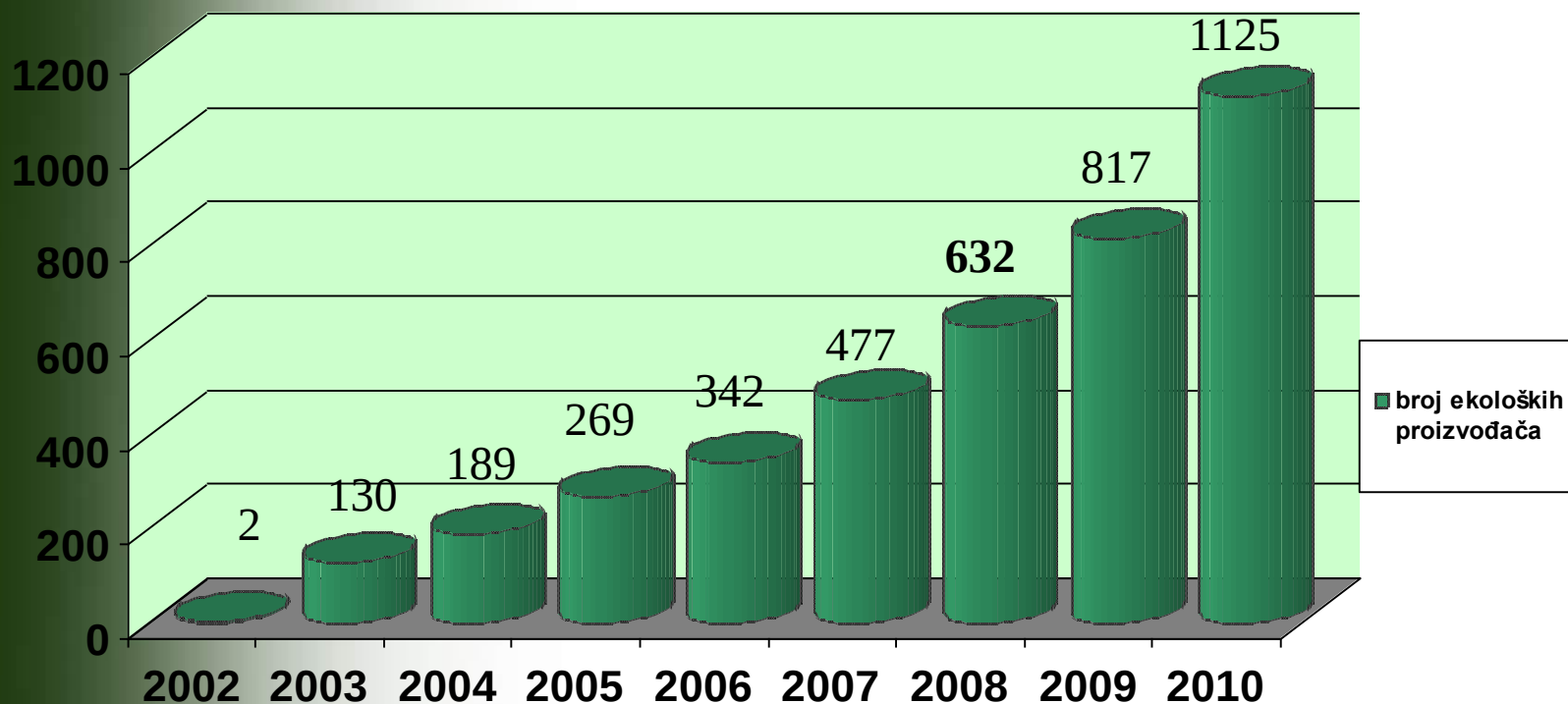
6. OMEGA-CERT d.o.o., Rebar 131, Zagreb

7. HRVATSKE ŠUME d.o.o. Ljudevita F. Vukotinovića 2, Zagreb

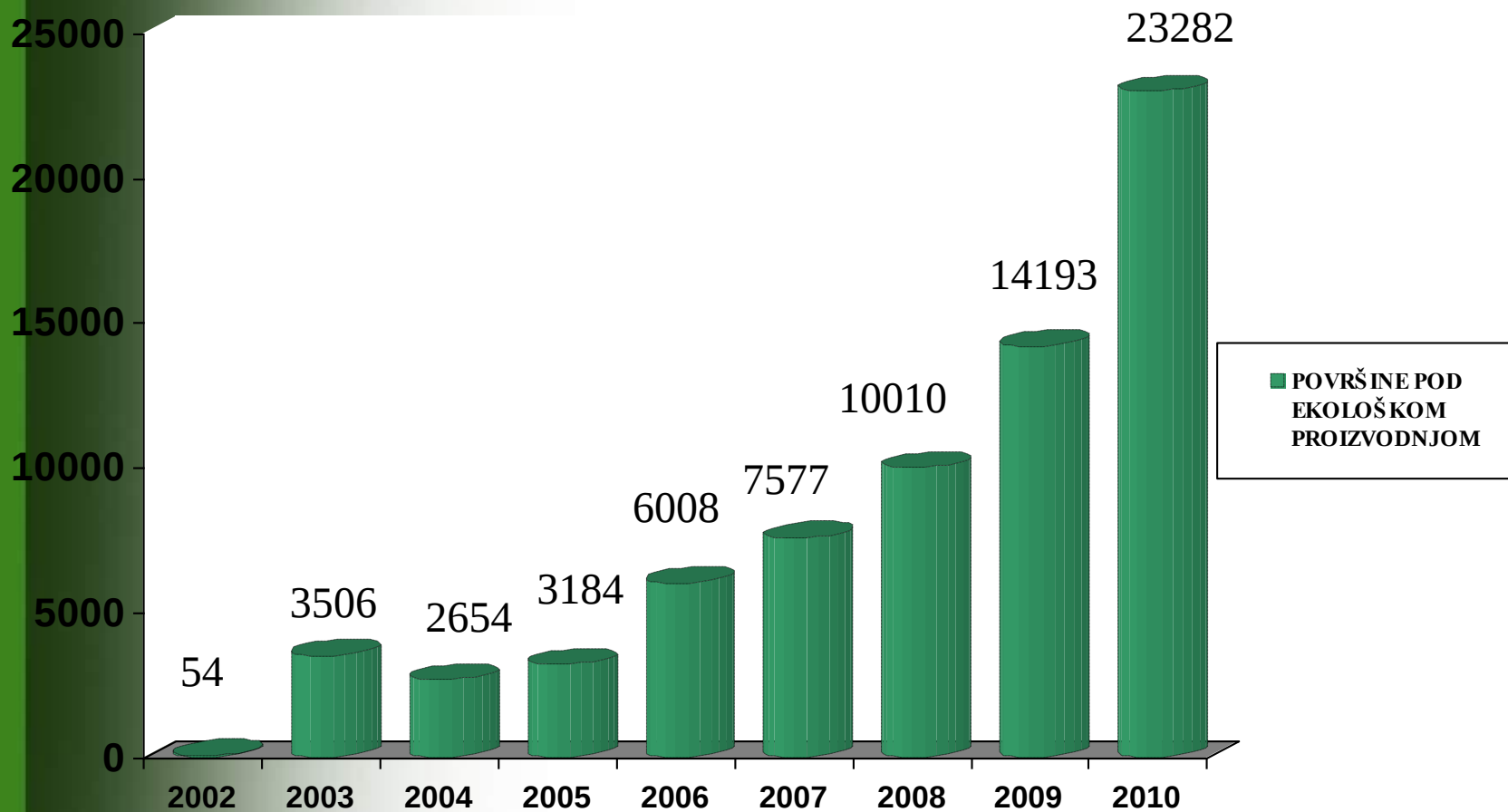

UPISNIK PROIZVOĐAČA U EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI

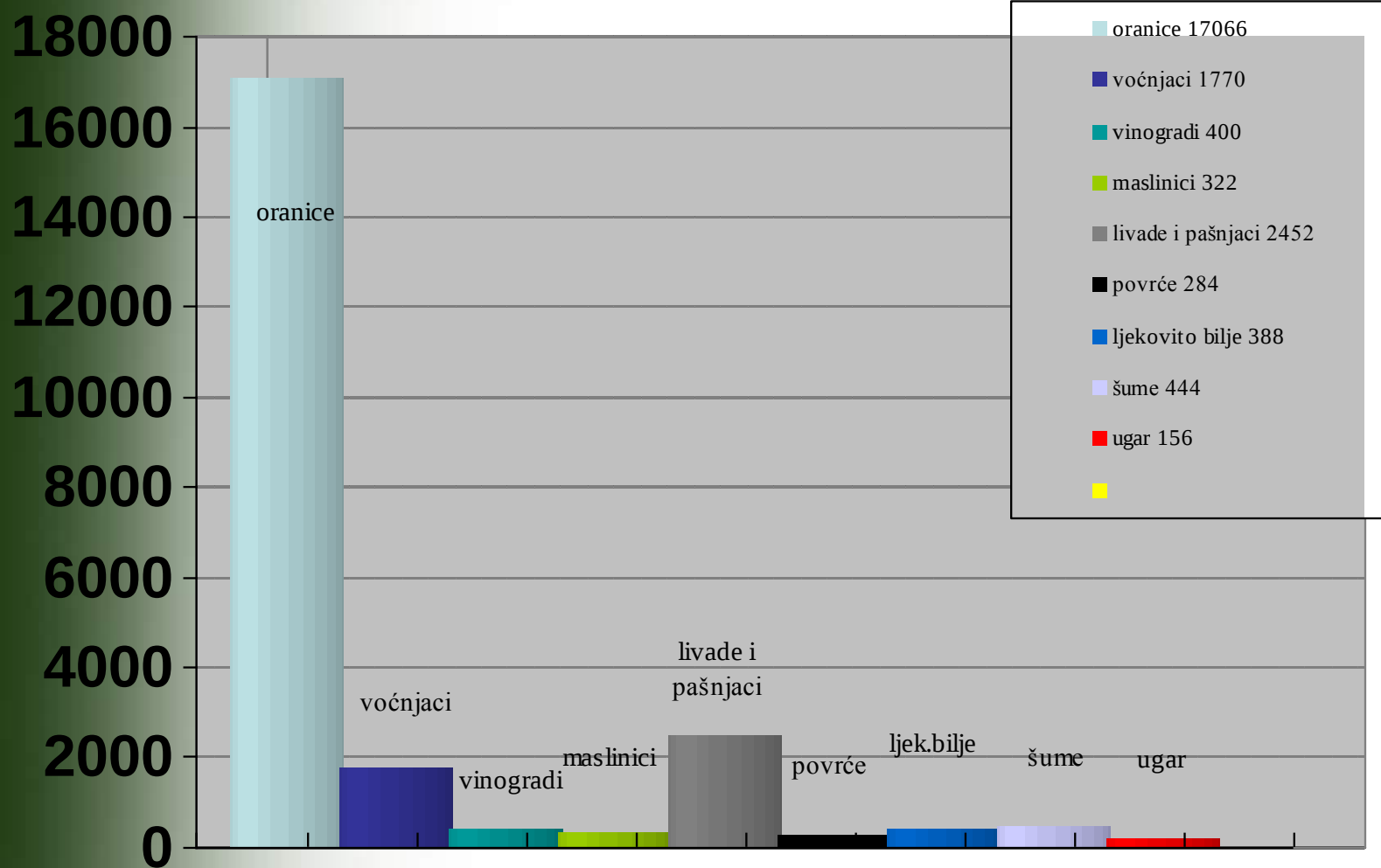

POVRŠINE POD EKOLOŠKOM POLJOPRIVREDOM

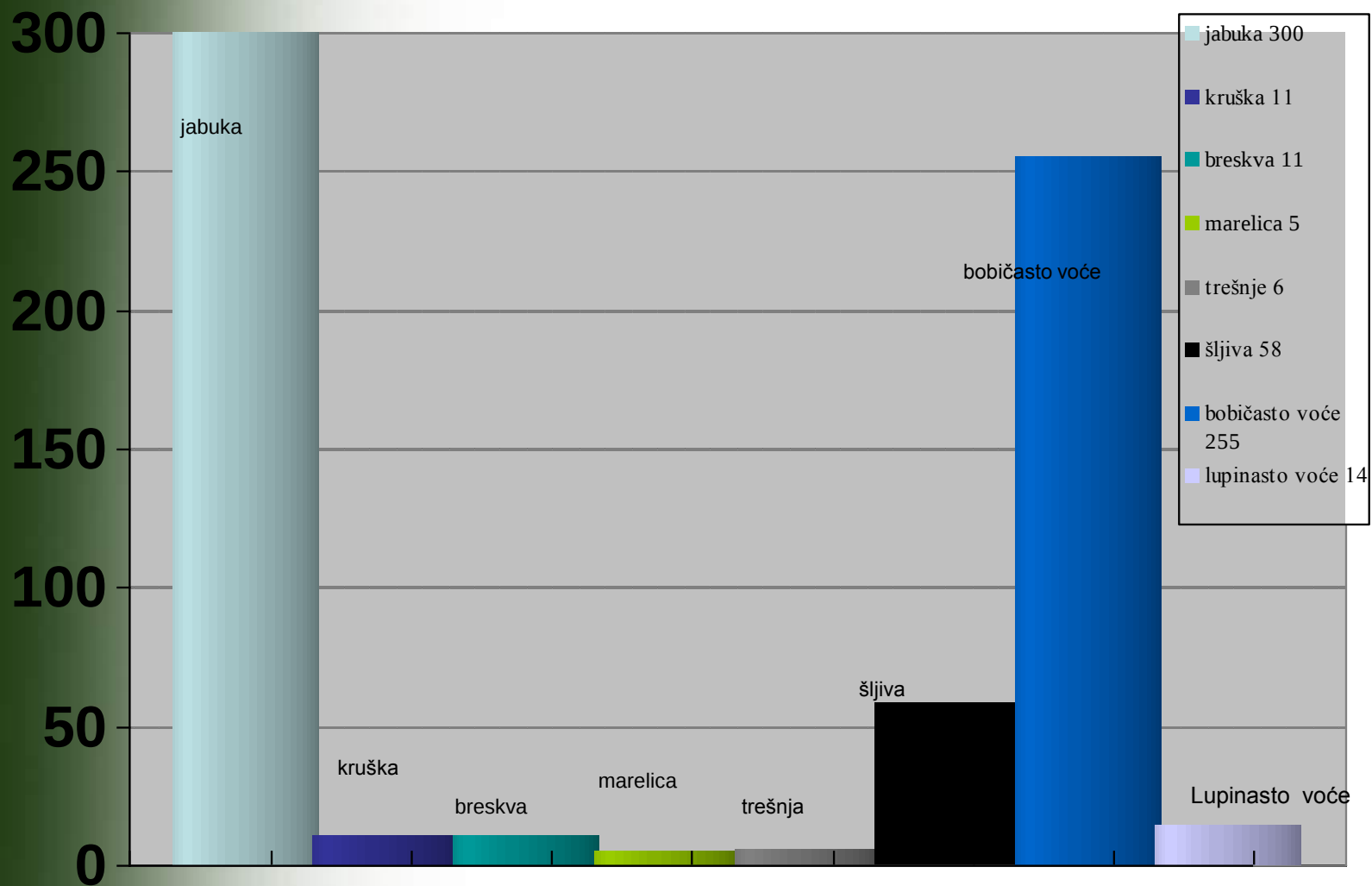

STRUKTURA POVRŠINA U 2010. 23282 ha

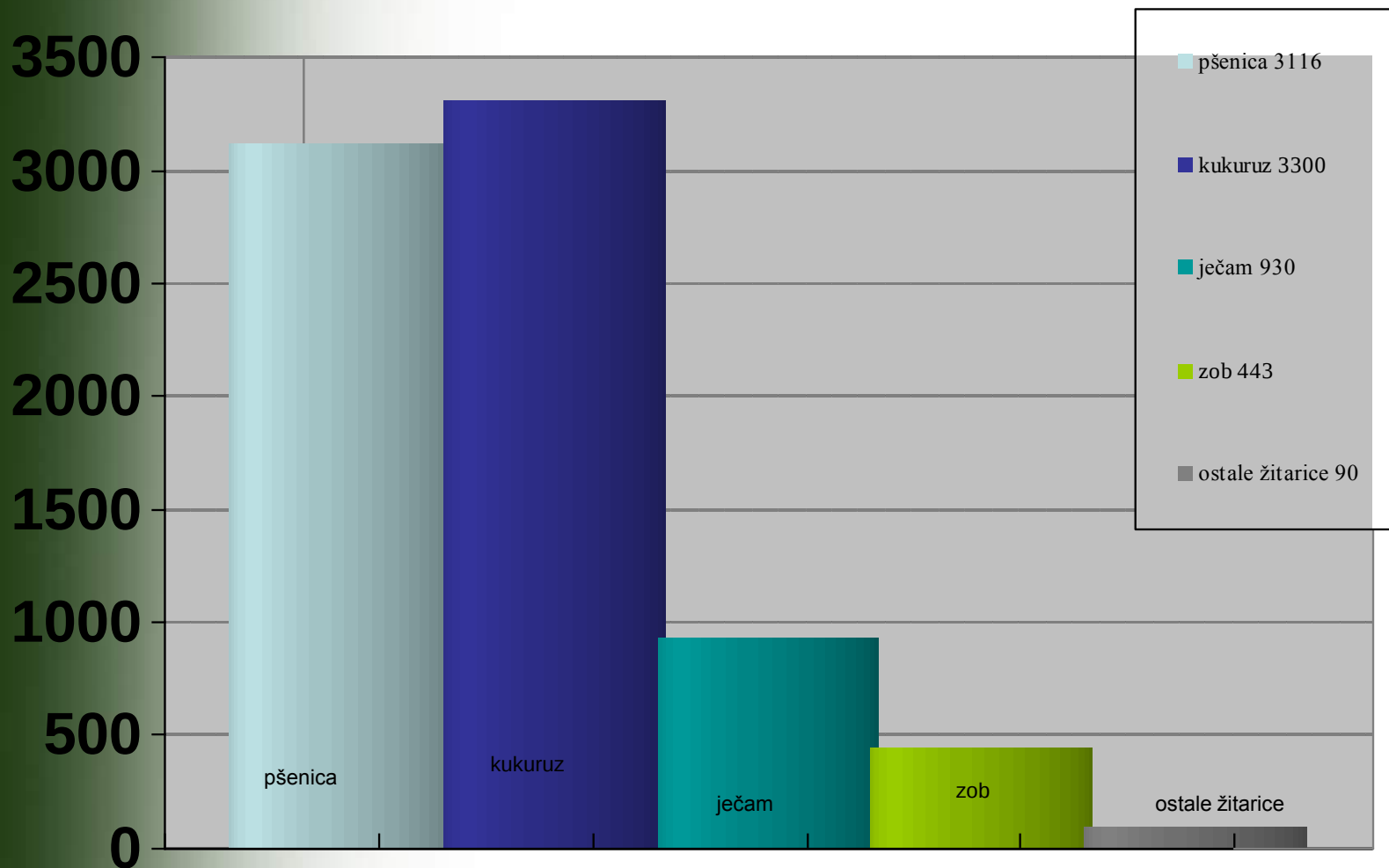

PROIZVEDENO VOĆE UMJERENE KLIME U 2010. GODINI

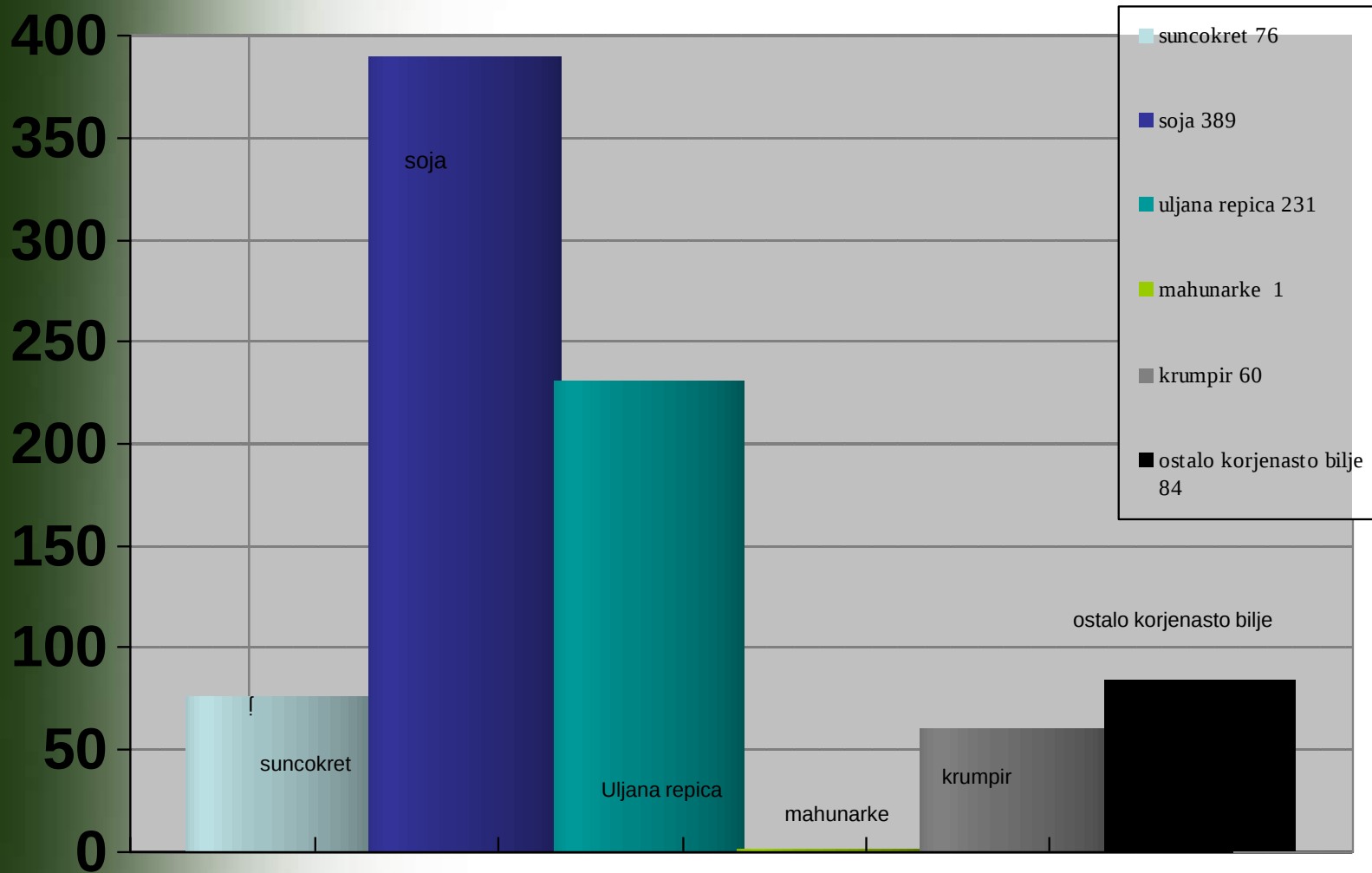

PROIZVEDENE ŽITARICE U 2010. GODINI

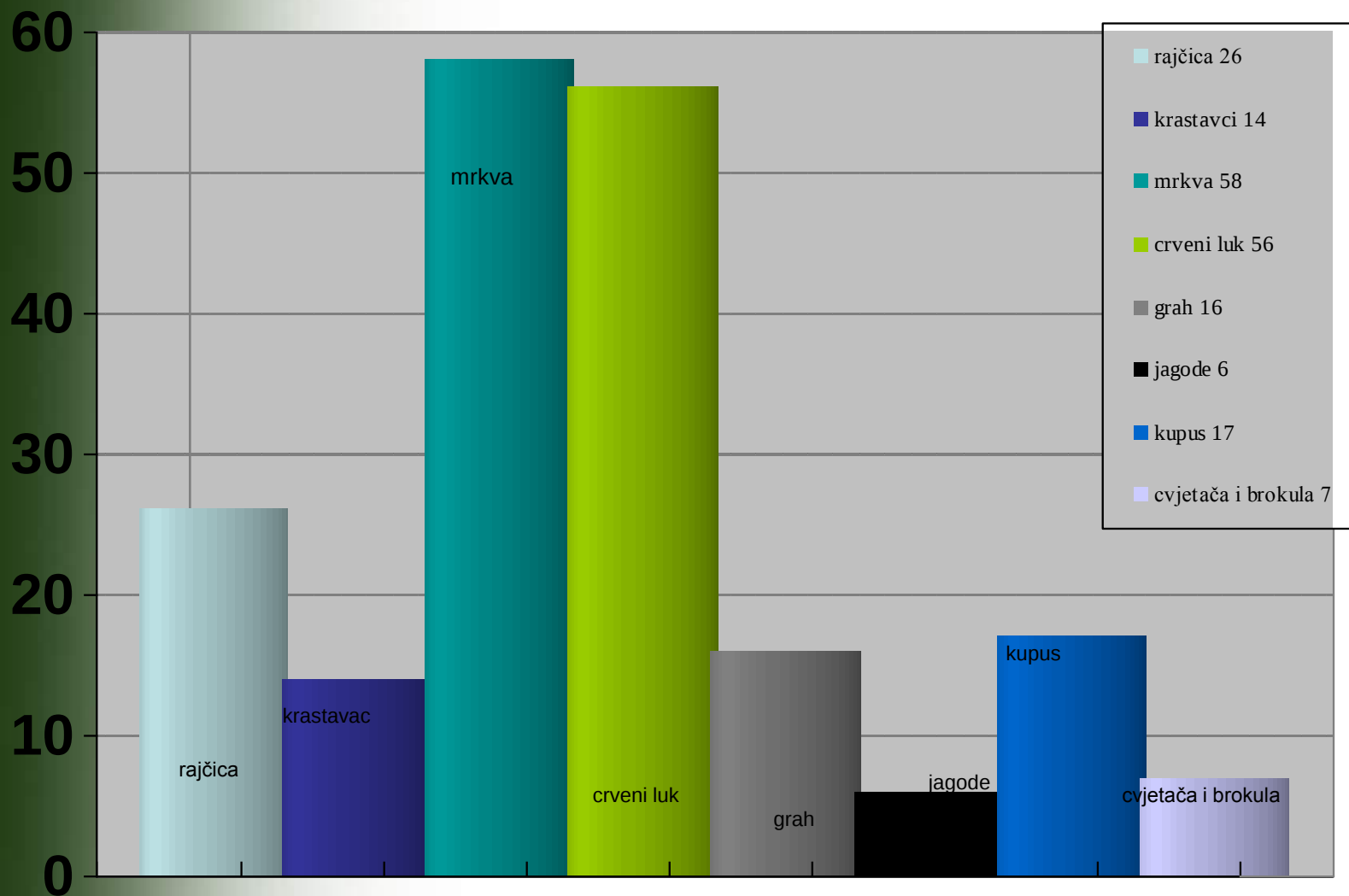

PROIZVEDENE ULJARICE, KORJENASTO BILJE I MAHINARKE U 2010. GODINI

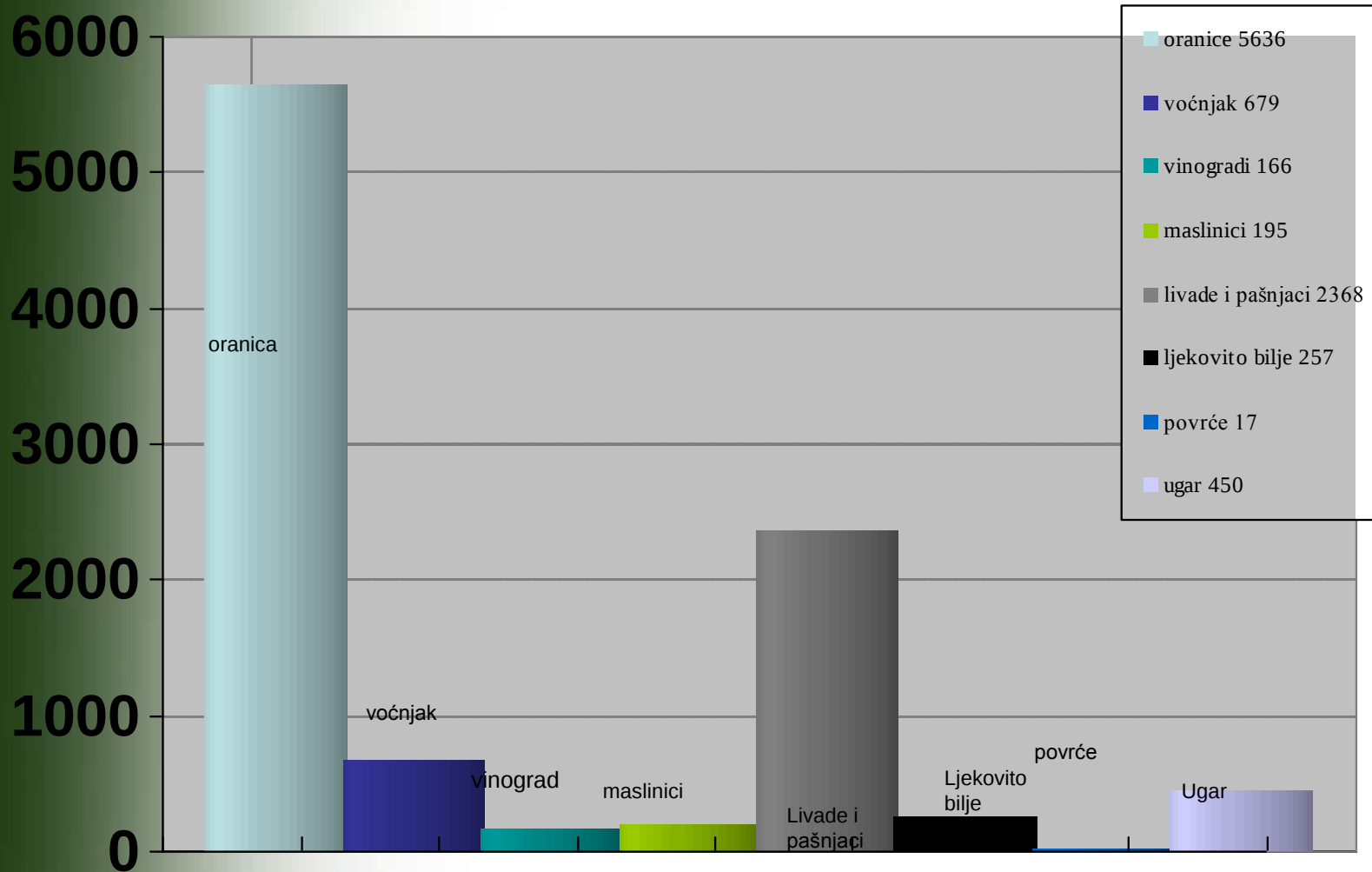
PROIZVEDENO POVRĆE U 2010. GODINI

BILJNA PROIZVODNJA 2011. GODINA

(neslužbeno)

STOČARSKA PROIZVODNJA

GODINA/ VRSTA STOKE	2005. kom	2006. kom	2007. kom	2008. kom	2009. kom	2010. kom
GOVEDA	315	345	2749	5813	6144	9796
KOPITARI	45	19	134	417	484	452
OVCE	4 520	3 952	6326	10501	9688	9349
KOZE	2 226	1 938	3517	2780	1492	1545
SVINJE	181	184	473	336	1299	130
PERAD	5 717	1 180	2885	3598	1612	1137
PČELE/KOŠN ICE	671	822	2710	2780	2121	2381
KUNIĆI	0	11	81		50	50
ŠKOLJKE (t)			30	20t		4,85t

STOČARSKA PROIZVODNJA 2011. (neslužbeno)

GODINA/ VRSTA STOKE	2011. kom
GOVEDA	2596
KOPITARI	203
OVCE	2992
KOZE	1044
SVINJE	904
PERAD	512
PČELE/KOŠNICE	

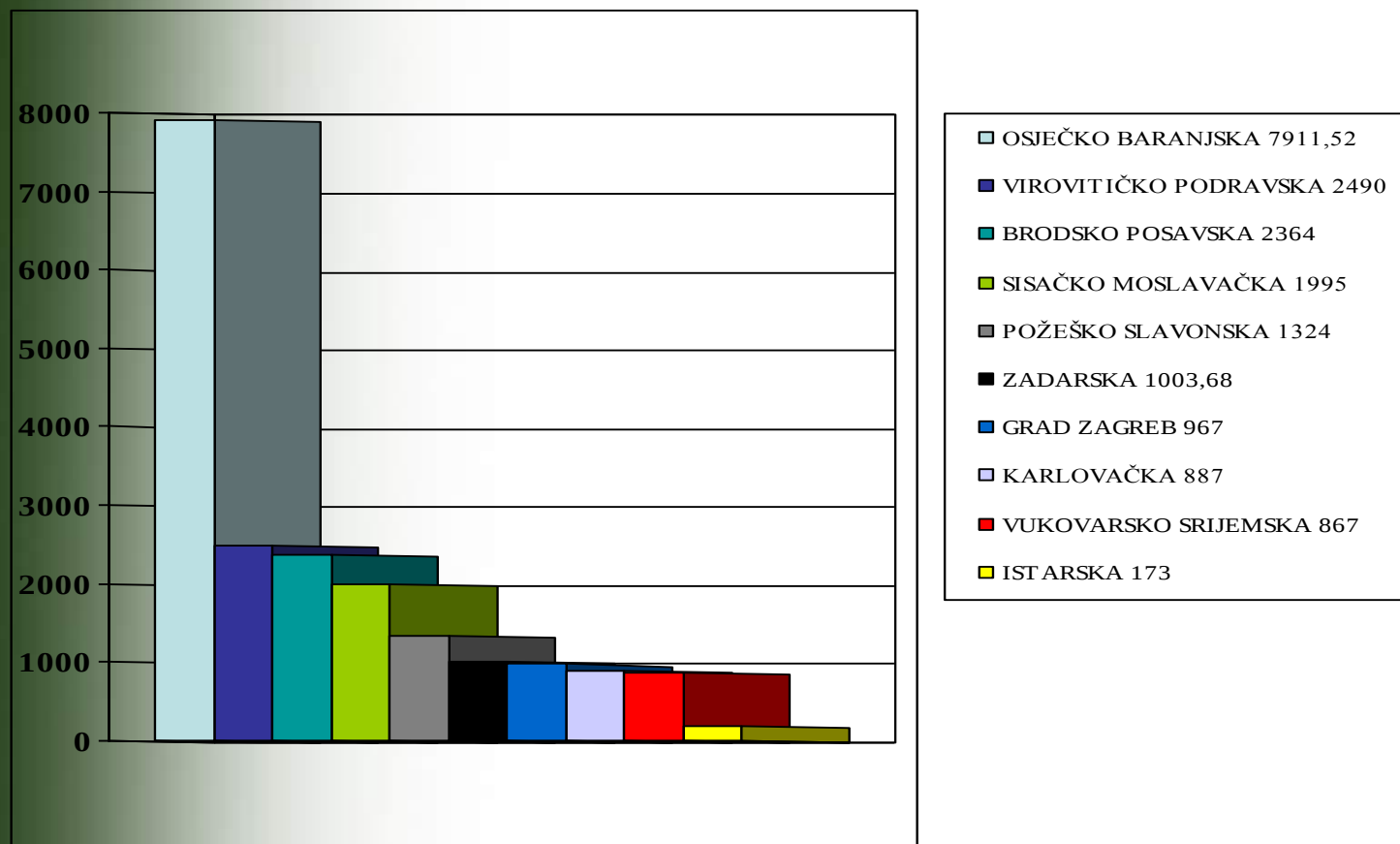

UDIO EKOLOŠKIH POVRŠINA U ODNOSU NA
UKUPNE OBRADIVE POVRŠINE

KONVENCIONALNA ha/godine	EKOLOŠKA ha	UDIO EKOLOŠKE U UKUPNOM %
2007/ 1.109.558,00	7.577,29	0,68
2008/ 1.085,919,48	10.010,00	0,92
2009/ 1.100,000,00	14.193,17	1,29
2010/cca1.100,000,00	23 282,00	2.10
2010/cca1.200,000,00	32 000,00	2,70(neslužbeno)

BILJNA PROIZVODNJA PO ŽUPANIJAMA ZA 2010.

POTICAJI U EKOLOŠKOJ POLJOPRIVREDI ZA 2011.

ZAKON O DRŽAVNOJ POTPORI POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU (NN 92/10)

Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci	702 kn
Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja	2.055 kn
Ekološka: povrće i višegodišnje nasade	2.894,00 kn
oranice	2.394,00 kn
livade i pašnjaci	1.548,00 kn
Integrirana: povrće	1.000,00 kn
oranice i višegodišnji nasadi	800,00 kn

Način i uvjeti potpora za ekološku i integriranu proizvodnju propisani su Pravilnikom (NN 28/11).

POTICAJI U EKOLOŠKOJ POLJOPRIVREDI ZA 2012.

ZAKON O DRŽAVNOJ POTPORI POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU (NN 92/10,)

Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci 525 kn

Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja 2100 kn

Ekološka: povrće i višegodišnje nasade 4 300 kn

 oranice 2 646 kn

 livade i pašnjaci 1 323 kn

Integrirana: povrće 1.000 kn

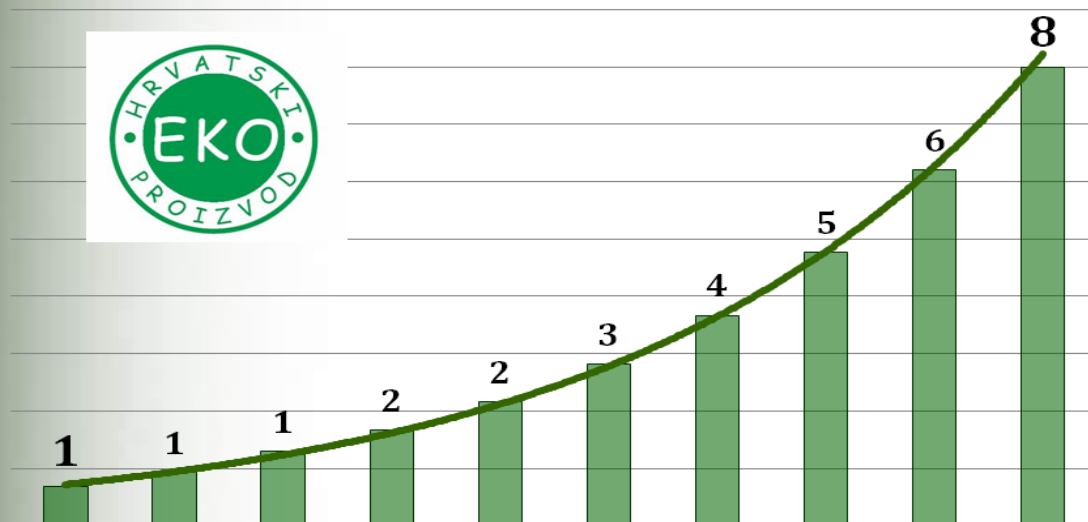
 oranice i višegodišnji nasadi 800 kn

Način i uvjeti potpora za ekološku i integriranu proizvodnju
biti će propisani Pravilnikom.

AKCIJSKI PLAN RAZVOJA EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 2011.-2016. GODINE

Projekcija udjela EP u UPP Hrvatske,
2007.-2015. (%)

AKCIJSKI PLAN RAZVOJA EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 2011.-2016. GODINE

- Osnivanje i rad nacionalnog međuresornog Povjerenstva za provedbu Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede,
- Osnivanje i rad regionalne Koordinacije za provedbu Akcijskog plana razvoja ekološke poljoprivrede,
- Usklađivanje hrvatskog pravnog okvira za ekološku poljoprivredu s pravnom stečevinom EU,
- Nadzor rada ovlaštenih i akreditiranih nadzornih i certifikacijskih tijela za ekološku poljoprivredu,
- Osiguranje novčanih potpora ekološkoj poljoprivredi do ulaska Hrvatske u EU,
- Stvaranje sustava banke gena autohtonih sorata poljoprivrednih biljaka i zaštićenih pasmina životinja,

➤ Pokretanje nacionalnog programa certificiranog ekološkog skupljanja samoniklog bilja i šumskih plodova,

Program potpore korištenja obnovljivih izvora energije u ekološkoj poljoprivredi,

➤ Program stručno-znanstvenih istraživanja u ekološkoj poljoprivredi,

➤ Osiguranje zadovoljavajućeg broja savjetnika za ekološku poljoprivredu u okviru Hrvatske poljoprivredne komore (Javna poljoprivredna savjetodavna služba),

➤ Potpora djelovanju udruga za ekološku poljoprivredu,

➤ Informativno-promotivna kampanja o prednostima ekološke poljoprivrede,

- Organizacija sajmova ekološke poljoprivrede,
- Sudjelovanje ekoloških proizvođača na ostalim sajmovima i manifestacijama,
- Izrada i primjena hrvatskih standarda za eko-trgovine, eko-restorane, eko-agriturizme i/ili eko-hotele,
- Poticanje institucijske kupovine ekoloških proizvoda za potrebe javnih kuhinja.

**HVALA NA
POZORNOSTI !**